

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

1551/C/2019
Curtea de Apel Craiova
Secția I civilă

Dosar nr.910/54/2019

Termen: 10 iulie 2019

DOMNULE PREȘEDINTE,

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, reclamant în cauza cu numărul mai sus indicat, în temeiul art.131 alin.(1) din Constituție, art.62, art.63 lit.f) și g) și art.68 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art.92 alin.(1), (4) și (6) și art. 511 alin.(1) pct.7 teza a II-a și alin.(4) din Codul de procedură civilă, coroborate cu dispozițiile art.88 alin.(2) din Legea nr.273/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulează

COMPLETARE

a argumentelor expuse în cuprinsul cererii de revizuire și a temeiurilor de drept pe care aceasta se fundamentează

Instanța a fost sesizată cu o cerere de încuviințare a adopției internaționale, formulată în condițiile art.60 alin.(1) lit.b) din Legea nr.273/2004, republicată.

Potrivit art.1 din actul normativ menționat, în cursul procedurii adopției trebuie respectate în mod obligatoriu următoarele principii:

- a) principiul interesului superior al copilului;
- b) principiul creșterii și educării copilului într-un mediu familial;
- c) principiul continuității în educarea copilului, ținându-se seama de originea sa etnică, culturală și lingvistică;
- d) principiul informării copilului și luării în considerare a opiniei acestuia în raport cu vârsta și gradul său de maturitate;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

- e) principiul celerității în îndeplinirea oricăror acte referitoare la procedura adopției;
- f) principiul garantării confidențialității în ceea ce privește datele de identificare ale adoptatorului sau, după caz, ale familiei adoptatoare, precum și în ceea ce privește identitatea părinților firești.

În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunal, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să constituie o considerație superioară (art.3 din Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului).

Pornind de la premisa că, prin intermediul procedurii adopției, se încearcă găsirea unei familii pentru copil și nu găsirea unui copil pentru o familie (jurisprudența C.E.D.O., cauza Pinni și Bertani, Manera și Atripaldi împotriva României), apreciem că analiza respectării interesului superior al copilului într-o astfel de procedură implică deopotrivă verificarea acesteia sub aspectul legalității, cât și sub aspectul temeiniciei cererii.

I.Sub aspectul legalității procedurii:

Instanța de apel în mod greșit a reținut că în cauză sunt întrunite condițiile privind încuviințarea adopției internaționale, astfel:

Potrivit dispozițiilor art.29 alin.(6) din Legea nr.273/2004 (forma în vigoare la 4 octombrie 2013), **efectele hotărârii judecătorești** prin care se încuviințează deschiderea procedurii adopției interne **încetează de drept** dacă, în termen de 2 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, direcția nu a identificat o persoană sau familie corespunzătoare pentru copil.

Potrivit art.29 alin.(8) din același act normativ, în situația prevăzută la alin. (6), anterior menționat, direcția este obligată să revizuiască planul individualizat de protecție a copilului și să solicite instanței judecătorești, în funcție de finalitatea acestuia, **încuviințarea unei noi proceduri de deschidere a adopției.**

Astfel, prin sentința civilă nr.160/AD/2013, pronunțată de Tribunalul Mehedinți la 4 octombrie 2013 (dosar nr.8172/101/2013), rămasă definitivă la 26 noiembrie 2013, a fost încuviințată deschiderea procedurii adopției interne pentru minora Sorina Lucan.

Hotărârea a produs efecte până la 26 noiembrie 2015, dată la care, nefiind identificată o persoană sau o familie corespunzătoare pentru copil, efectele acesteia au încetat de drept.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Cădea în sarcina Direcției generale de asistență socială și protecția copilului (D.G.A.S.P.C.) Mehedinți să procedeze la revizuirea planului individualizat de protecție și să solicite, în funcție de finalitatea acestuia, încuviințarea unei noi proceduri de deschidere a adopției.

De altfel, potrivit dispozițiilor art.52 alin.(2) din Legea nr.273/2004 (forma în vigoare la 4 octombrie 2013), adopția internațională era permisă numai pentru copii pentru care s-a admis cererea de deschidere a procedurii adopției interne și nu a putut fi identificat un adoptator sau o familie adoptatoare cu reședința obișnuită în România sau una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a), într-un termen de 2 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care s-a admis cererea de deschidere a procedurii adopției interne.

Coroborând prevederile art.52 alin.(2) și art.29 alin.(8) din actul normativ menționat rezultă că, dacă în termenul de doi ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care s-a admis cererea de deschidere a procedurii adopției interne nu era identificat un adoptator sau o familie adoptatoare cu reședința în România, copilul putea face obiectul unei adopții internaționale de către cetățeni români numai în situația în care cu privire la acesta este încuviințată o nouă cerere de deschidere a procedurii adopției interne.

Cu alte cuvinte, după trecerea celor doi ani de la data deschiderii procedurii adopției interne inițiale, când nu putea face decât obiectul adopției interne, copilul putea face obiectul unei adopții internaționale numai în paralel cu declanșarea procedurii de adopție internă, cele două proceduri desfășurându-se în paralel până la identificarea unui adoptator.

Urmează să se constate că în situația minorei Lucan Sorina, după încetarea de drept, potrivit legii, a efectelor hotărârii judecătorești privind deschiderea procedurii adopției interne, D.G.A.S.P.C. nu a efectuat nici un alt demers în vederea revizuirii planului individualizat de protecție a copilului și nici nu a solicitat instanței judecătorești încuviințarea unei noi proceduri de deschidere a adopției.

În consecință, la data intrării în vigoare a Legii nr.57/2016 privind modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și a altor acte normative, minora Sorina Lucan nu avea deschisă procedura adopției interne.

În atare context, dispozițiile art.II alin.(1) din Legea nr.57/2016 nu sunt aplicabile, întrucât nu puteau fi prelungite retroactiv efectele unui act inexistent în momentul intrării sale în vigoare.

Acest lucru este recunoscut, de altfel, chiar de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (A.N.P.D.C.A.), în adresa

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

nr.4583/SJC/BG/4.04.2019, depusă la dosarul cauzei sub nr.17633 din 10 aprilie 2019.

Tot ca efect al faptului că nu s-a solicitat încuviințarea deschiderii unei noi proceduri privind adopția internă a minorei, aceasta nu putea figura în evidențele Registrului național pentru adopții (R.N.A.), astfel că, instanța de apel, în mod greșit a apreciat că în cauză sunt aplicabile dispozițiile art.111 din H.G. nr.579/2016.

În R.N.A. sunt înscrise datele referitoare la adoptatorul sau familia adoptatoare, cu cetățenie fie română, fie străină, **precum și cele privind copiii pentru care a fost deschisă procedura adopției** și copiii pentru care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească de încredințare în vederea adopției, de încuviințare a adopției, de desfacere a adopției sau de declarare a nulității acesteia (art.79 alin.(2) din Legea nr.273/2004).

În acest registru se consemnează date cu privire la **copiii aflați în procedura de adopție**, adoptatorii/famiile adoptatoare cu reședința obișnuită în România, adoptatorii/famiile adoptatoare cu reședința obișnuită în străinătate, date privind adopția majorului, precum și date cu privire la adopția copilului de către soțul părintelui firesc sau adoptiv.

În condițiile în care, potrivit legii, există obligația actualizării permanente a acestor evidențe [art.122 alin.(1) din H.G. nr.350/2012 și, ulterior, art.105 alin.(2) din H.G. nr.579/2016], **minora Sorina Lucan nu putea figura în R.N.A. drept un copil potențial adoptabil ulterior datei de 26 noiembrie 2015.**

Acest lucru rezultă din chiar extrasul depus la dosar de A.N.P.D.C.A. Se observă că procedura „potrivirii” cu eventuale familii adoptatoare s-a desfășurat exclusiv în perioada de doi ani în care a produs efecte sentința civilă nr.160/AD/2013 a Tribunalului Mehedinți.

Instanța de apel face o confuzie între baza de date ce se constituie la nivelul A.N.P.D.C.A. **și care în mod firesc va conține toate datele referitoare la operațiunile efectuate cu privire la toți copiii/famiile adoptatoare înscrși/înscrise de-a lungul timpului în R.N.A. și care se constituie în arhiva acestui registru (poziții închise), și evidența operativă a R.N.A., care conține numai datele privind copiii pentru care este deschisă procedura adopției și familiile care dețin atestate valabile, potrivit legii și pentru care pot fi desfășurate activități de “potrivire”.**

Mentinerea în evidențele R.N.A. a unui copil care nu are o procedură de adopție deschisă ca fiind potențial adoptabil este nelegală, întrucât, cu privire la acesta, nu se pot desfășura nici un fel de activități de “potrivire” cu o potențială familie adoptatoare.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Totodată, urmează să se ia act de faptul că nu se poate deroga de la lege printr-o normă metodologică.

Ordinele cu caracter normativ, instrucțiunile și alte asemenea acte ale conducătorilor ministerelor și ai celorlalte organe ale administrației publice centrale de specialitate sau ale autorităților administrative autonome se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului (art.77 din Legea nr.24/2000, cu modificările și completările ulterioare).

Ordinele, instrucțiunile și alte asemenea acte trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora (art.78 din Legea nr.24/2000).

Or, termenul de un an instituit de art.60 alin.(2) din Legea nr.273/2004 reprezintă o transpunere în legislația internă a principiului subsidiarității adopției internaționale - principiu consacrat în toate instrumentele juridice internaționale – și reprezintă perioada de timp în care se încearcă identificarea pe plan intern a unui adoptator.

Stabilirea subsidiarității adopției internaționale față de cea națională reprezintă o puternică garanție a ocrotirii intereselor copilului.

În cazul minorei Sorina Lucan nu s-a dispus reluarea unei proceduri de adopție și nici nu suntem în situația continuării unui proces de adopție aflat în curs la momentul modificării legii, ci a fost încuviințată deschiderea unei noi proceduri de adopție, pe baza unui alt plan individualizat de protecție, sub imperiul unei noi reglementări, astfel că se impunea respectarea termenului de un an instituit de lege, pentru a da posibilitate copilului să-și găsească, în primul rând, un adoptator intern.

Sigur că acest lucru nu poate exclude răspunderea autorităților competente pentru încălcarea flagrantă a drepturilor copilului Sorina Lucan, prin lăsarea în nelucrare a cazului său timp de doi ani.

În considerarea celor expuse, apreciem că atât D.G.A.S.P.C. Mehedinți, cât și A.N.P.D.C.A. ~~aveau~~ obligația respectării termenului de 1 an prevăzut de lege pentru a se putea declanșa procedura adopției internaționale în ceea ce o privește pe minora Sorina Lucan, astfel că în mod corect instanța de fond, Tribunalul Mehedinți, a apreciat că în cauză nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru încuviințarea adopției.

Instanța de apel nu a observat faptul că Legea nr.273/2004 nu operează cu noțiunea de „copil greu adoptabil”.

Minorul nu poate fi luat în evidența Registrului național pentru adopții ca fiind un copil greu adoptabil.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Această noțiune a fost introdusă prin normele metodologice de aplicare a legii și cum norma metologică nu poate adăuga la lege, înseamnă că o astfel de prevedere reprezintă numai un instrument de lucru la nivelul direcțiilor generale de asistență și protecție socială în vederea includerii cu prioritate pe listele de adopție a copiilor pentru care procedurile de potrivire au eșuat.

Acest lucru rezultă, de altfel, foarte clar și din dispozițiile art.55 alin.(1) din H.G. 579/2016, profilul copilului greu adoptabil fiind creat în paralel cu profilul copilului adoptabil.

Copilul este înscris inițial în R.N.A. ca un potențial copil adoptabil (pentru care s-a deschis procedura adopției) și numai ulterior, după îndeplinirea condițiilor prevăzute de art.54 din H.G. nr.579/2006, i se poate creea, în paralel cu/suplimentar față de profilul inițial, acest profil al copilului greu adoptabil care urmează ori procedura normală de adopție ori o procedură simplificată, **dar care nu poate deroga de la termenele instituite prin lege.**

Instanța de apel în mod greșit a apreciat că în cauză nu este chemată să verifice legalitatea procedurii.

Etapele care trebuie parcurse în procedura adopției sunt prevăzute de lege tocmai în considerarea interesului superior al minorului, care este principalul scop în desfășurarea acestui proces.

Or, interesele minorului dictează ca el să nu fie desprins din mediul său național, lingvistic sau religios, acesta fiind, în fapt, motivul pentru care legea reglementează prioritatea în realizarea potrivirii (conform art.30 din Legea nr.273/2004).

Este adevărat că intervenienta nu a solicitat să se constate că a formulat cerere de adopție, dar a invocat faptul că dreptul său de prioritate nu a fost respectat.

În fapt, în cauză, intervenienta nu a formulat cererea de adopție a minorei ulterior declanșării procedurii adopției interne, prin sentința civilă nr.77/AD/2017, pronunțată de Tribunalul Mehedinți la 26 mai 2017, ci ea și-a exercitat dreptul prevăzut de art.30 din actul normativ menționat, întrucât în speță nu s-a făcut dovada informării prevăzute de art. 31 alin.(1) din H.G. nr.579/2016.

Legea prevede în mod expres că trebuie întocmit un proces-verbal din care să rezulte data la care a fost realizată informarea, precum și modalitatea concretă în care aceasta s-a realizat [art.30 alin.(1) teza a II-a din Legea nr.273/2004, art.31 alin. (2) și (3) din H.G. nr.579/2016]. **Or, la dosarul cauzei nu există un astfel de înscris.**

Procesul-verbal este un înscris încheiat de organele competente, consemnând fapte sau împrejurări susceptibile să contribuie la stabilirea realității unor acte

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

îndeplinite în fața organelor menționate. În consecință, un astfel de document trebuie să conțină datele necesare identificării persoanelor care au participat la încheierea sa și aspectele/faptele/împrejurările care au făcut obiectul încheierii acestuia (numele, prenumele și calitatea celui care îl încheie; locul unde este încheiat; data la care s-a încheiat; numele, prenumele, domiciliul persoanelor care au fost prezente la întocmirea sa, cu menționarea calității acestora; indicarea prevederilor art.31 alin.(1) lit.a)-e) din HG. nr.579/2016; eventuale obiecții/ explicații ale persoanelor prezente; semnătura persoanei care întocmește actul, precum și semnăturile persoanelor prezente sau motivul pentru care acestea refuză să semneze).

Procesul-verbal la care face referire legea nu se poate constitui într-o simplă minută în care se precizează numai faptul că intervenienta nu dorește să adopte copilul.

De asemenea, declarația intervenientei în cuprinsul căreia aceasta precizează că nu dorește să o adopte pe minoră nu are nici o valoare, atât timp cât instanța de apel nu lămurește contextul în care asistentul maternal profesionist a dat acea declarație.

Este de observat că declarația pretins a fi fost dată de asistentul maternal profesionist în anul 2013 este datată și înregistrată la 10 iulie 2013, iar adresa prin care D.G.A.S.P.C. Mehedinți pretinde că i-ar fi comunicat acestuia datele privind prioritatea la adopție a fost emisă două zile mai târziu (12 iulie 2013) și comunicată prin scrisoare recomandată.

Instanța de apel nu explică cum anume ar fi putut asistentul maternal profesionist să ia cunoștință de conținutul acestei adrese cu două zile înainte ca aceasta să fi fost întocmită.

Această adresă de informare, datată 12 iulie 2013, este depusă la dosarul cauzei în copie certificată, numărul de înregistrare fiind însă ilizibil.

Dacă mențiunile din practica încheierii de ședință din 2 noiembrie 2018 a Tribunalului Mehedinți sunt corecte, iar numărul acestei adrese este cel consemnat de greșier, respective nr.14396 din 12 iulie 2013, rezultă ca adresa în discuție nici măcar nu a fost comunicată asistentului maternal, întrucât la dosarul cauzei a fost depusă o confirmare de primire pentru lucrarea nr.14392.

În această cauză se ridică serioase semne de întrebare cu privire la modul în care autoritățile competente au respectat dreptul asistentului maternal profesionist la informarea cu privire la prioritatea la adopție.

Instanța de apel a considerat în mod greșit că, de vreme ce informarea cu privire la planul individualizat de protecție având ca finalitate adopția minorei a fost efectuată în anul 2013, autoritatea competentă nu mai avea obligația de a efectua o nouă

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

informare cu privire la intenția de a solicita deschiderea unei noi proceduri de adopție pentru același copil în anul 2017.

Potrivit acestui raționament, în ipoteza în care un asistent maternal primește în plasament, succesiv, mai mulți copii, pentru care se deschid ulterior proceduri de adopție, informarea prevăzută de art.30 alin.(1) din Legea nr.273/2004 și art.31 alin.(1) din H.G.nr.579/2016 se poate face numai pentru primul copil, asistentul maternal fiind astfel informat cu privire la prevederile legii și căile de urmat și în cazul celorlalți.

Așa cum am precizat, în privința minorei nu s-a dispus reluarea unei proceduri anterioare și nici continuarea unei proceduri aflate în desfășurare, ci s-a solicitat și a fost încuviințată deschiderea unei noi proceduri de adopție, sub imperiul altor reglementări, care stabilesc obligații suplimentare în ceea ce privește informarea persoanelor care au prioritate la adopție.

Dreptul de prioritate nu este stabilit în favoarea persoanelor alături de care copilul s-a bucurat de viață de familie, ci exclusiv în interesul minorului, întrucât este firesc să aibă prioritate la adopție familia pe care copilul o consideră ca fiind familia sa naturală.

Dreptul prevăzut de art.30 din Legea nr.273/2004 este instituit nu pentru că persoanele alături de care copilul s-a bucurat de viață de familie nu ar cunoaște prevederile legale în materia adopției – ceea ce nu este exclus -, ci pentru că, **în lipsa unei astfel de informări, acestea nu ar avea cunoștință despre faptul că acel copil devine adoptabil, întrucât ele nu sunt citate în procedura încuviințării deschiderii procedurii adopției, neavând calitate procesuală.**

Or, în cauză, minora Lucan Sorina nu a fost adoptabilă în perioada ulterioară încetării efectelor sentinței civile nr.160/AD/2013, pronunțată de Tribunalul Mehedinți la 4 octombrie 2013 - 26 noiembrie 2015, orice cerere depusă în acest sens neputând fi soluționată favorabil.

În consecință, funcționarii din cadrul D.G.A.S.P.C. Mehedinți au încălcat prevederile legii, **nesocotind grav interesul superior al minorului prin neinformarea asistentului maternal cu privire la prioritatea pe care acesta o are în ce privește adopția.**

De asemenea, având în vedere lipsa procesului-verbal de informare, asistentul maternal se află încă în termenul prevăzut de lege pentru a-și exercita dreptul de prioritate la adopția minorei, astfel că, sub acest aspect, **cererea de adopție internațională este nefondată.**

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Instanța de apel a reținut că dispozițiile art.60 alin.(2) din Legea nr.273/2004 nu au în vedere formularea unei simple cereri de adopție de către o persoană sau o familie care dorește să adopte, ci identificarea unui adoptator.

Este corectă susținerea instanței, însă **prima condiție pentru identificarea unui adoptator este să vrei să-l găsești!** Or, în cauză, persoanele responsabile nu au efectuat nici un demers în acest sens.

Din extrasul R.N.A., depus chiar de A.N.P.D.C.A., rezultă că singura perioadă în care s-a încercat identificarea unei familii adoptatoare a fost 23 noiembrie 2013 - 23 noiembrie 2015, interval în care pentru minoră a fost deschisă procedura adopției interne.

Ulterior acestei perioade, deși D.G.A.S.P.C. Mehedinți avea obligația să revizuiască planul individualizat de protecție a copilului, și în funcție de finalitatea acestuia, să solicite instanței încuviințarea unei noi proceduri de adopție, acest lucru nu s-a întâmplat.

În perioada noiembrie 2015- iulie 2017 copilul a fost privat de dreptul de a-și găsi o familie, din neglijența, nepăsarea, superficialitatea, lipsa de pregătire a funcționarilor D.G.A.S.P.C. Mehedinți.

Mai mult decât atât, deși din documentele depuse la dosarul cauzei rezultă indubitabil că atât responsabilul, cât și managerul de caz cunoșteau faptul că acest copil a dezvoltat relații care se circumscriu noțiunii de „viață de familie” alături de asistentul maternal profesionist, soțul acesteia și copiii majori ai celor doi, nu au dispus informarea niciuneia dintre aceste persoane cu privire la dreptul lor de prioritate la adopție.

Din contră, în Raportul de compatibilitate nr.5 (înregistrat sub nr.448 din 23 iulie 2018) se consemnează (pagina 2, paragraful 2), chiar de către funcționarii autorității competente, că, deși fiica majoră a soților Șărămăt le-a atras atenția asupra faptului că nu i s-a respectat prioritatea la adopție, aceștia i-au comunicat că nu se încadrează în prevederile legii pentru că nu este rudă de gradul IV. Aceasta, deși știau că acele prevederi nu îi erau aplicabile în condițiile în care în categoria **persoane alături de care copilul s-a bucurat de viață de familie** intră tutorele, asistentul maternal profesionist, persoana/familia de plasament sau, după caz, **alte persoane care au conviețuit cu copilul, dacă aceștia s-au implicat direct și nemijlocit în îngrijirea și educarea lui, iar copilul a dezvoltat relații de atașament față de persoanele respective.**

Din această perspectivă, apreciem că au fost grav încălcate dispozițiile art.8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Articolul 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului prevede că orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale, nefiind admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Noțiunea de viață de familie, astfel cum este prevăzută de Convenție, este interpretată, independent de calificarea existentă în dreptul național, sub două aspecte: persoanele care pot invoca acest drept și conținutul vieții familiale.

Acest drept poate fi invocat de „orice persoană”, Curtea recunoscând dreptul la viața de familie tuturor subiecților de drept, fără nicio altă distincție, delimitând însă pe cale jurisprudențială, sfera de aplicare a art.8 și statuând astfel că acesta presupune preexistența unei vieți de familie, o legătură biologică și/sau juridică peste care se suprapune o relație personală, reală, efectivă.

Referitor la legătura juridică, instanța europeană a fost confruntată cu problema aplicabilității noțiunii de „viață de familie” în materia adopției sau a măsurilor premergătoare acesteia. Astfel, Curtea a stabilit că **noțiunea de „familie”, menționată la art.8**, nu se limitează doar la relațiile bazate pe căsătorie, ci poate include și alte legături „de familie” *de facto*, atunci când părțile coabitează în afara oricărei legături maritale și o relație este suficient de stabilă.

Cu privire la aceste alte legături „de familie” *de facto* – care înseamnă existența unor legături personale strânse, Curtea are o jurisprudență bine stabilită, prin care s-a recunoscut existența unei vieți de familie, în ciuda absenței recunoașterii adopției, ținând seama de faptul că existau legături de familie *de facto* de peste zece ani și că una dintre reclamante se comporta ca un părinte în toate privințele (cauza Wagner și J.M.W.L. împotriva Luxemburgului, speță citată în cauza Paradiso și Campanelli împotriva Italiei);

În cauza Moretti și Benedetti împotriva Italiei, în care un cuplu căsătorit a primit în familia lor un copil în vârstă de o lună, Curtea a constatat, de asemenea, existența unei vieți de familie *de facto*, confirmată, între altele, de expertizele efectuate în privința familiei, în ciuda absenței oricărui raport juridic de rudenie, pentru că aceștia petrecuseră nouăsprezece luni cu copilul înainte ca instanțele italiene

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

să hotărască plasarea copilului în altă familie, în vederea adopției (speță citată în cauza Paradiso și Campanelli împotriva Italiei).

În cauza anterior menționată, Curtea a constatat că reclamantii au petrecut împreună cu copilul primele etape importante din tânăra lui viață: șase luni în Italia, începând din a treia lună de viață a copilului; înainte de această perioadă, reclamanta petrecuse deja câteva săptămâni cu el în Rusia și chiar dacă perioada în sine este relativ scurtă, Curtea a apreciat că reclamantii s-au comportat ca niște părinți în raport cu copilul și constată că există o viață de familie *de facto* între reclamantii și copil și, în consecință, art. 8 din Convenție era aplicabilă în speță.

Instanța de revizuire urmează să constate, de asemenea, că, potrivit jurisprudenței Curții, posibilitatea părintelui și a copilului de a se bucura reciproc de compania celuilalt reprezintă un element fundamental al vieții de familie, iar măsurile naționale care stânjenesc această posibilitate reprezintă o ingerință în dreptul la viața de familie, protejat de art.8 din Convenție (cauza Monory împotriva României și Ungariei).

Înteruperea legăturilor de familie înseamnă tăierea rădăcinilor unui copil, măsură care se justifică numai în cazuri excepționale.

Este indiscutabil faptul că relația stabilită de minora Sorina Lucan cu familia asistentului maternal profesionist intră sub incidența prevederilor art.8 din Convenție.

Firește că este condamnabilă atitudinea pe care asistentul maternal profesionist a avut-o pe parcursul desfășurării procedurii de adopție, dar aceasta este exclusiv consecința incapacității profesionale a personalului D.G.A.S.P.C. Mehedinți.

Era firesc ca un părinte (asistentul maternal și familia acestuia au crescut minora de la vârsta de 1 an și 2 luni) să-și apere copilul în contra tuturor și cu orice mijloace avea la îndemână. Din actele dosarului rezultă neîndoielnic că asistentul maternal și familia acestuia au considerat-o pe Sorina ca fiind copilul/sora lor natural(ă).

Este, de asemenea, neîndoielnic că familia asistentului maternal ar fi depus toate diligențele în vederea adopției acestui copil în ipoteza în care ar fi fost informată corect și la timp despre prioritatea sa la adopție.

Superficialitatea/lipsa de profesionalism în gestionarea cazului minorei este reclamată inclusiv de consilierul juridic al A.N.P.D.C.A. în adresa înregistrată sub nr.11035 din 27 martie 2018, depusă la dosarul cauzei. **În cuprinsul acesteia, consilierul juridic solicită explicații cu privire la existența a două rapoarte de evaluare psiho-socială cu concluzii fundamental diferite, aspect pe care îl consideră inacceptabil.**

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

II. Sub aspectul temeiniciei:

Din această perspectivă, interesul superior al minorului trebuie să fie decisiv pentru soluționarea unei cereri de adopție.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului stabilește în sarcina statelor obligația de a reglementa procedura adopției internaționale ca un mijloc alternativ de asigurare a îngrijirii necesare copilului, **numai dacă acesta, în țara de origine, nu poate fi încredințat spre plasament familial sau spre adopție ori nu poate fi îngrijit în mod corespunzător** (art.21 lit.b) din Convenție).

Pentru a determina interesul superior al copilului, trebuie să se utilizeze criterii obiective, autoritatea fiind ținută să nu decidă pe baza sentimentelor sau a convingerilor personale.

Printre aceste criterii obiective se regăsesc:

- a) nevoile fizice, emoționale și psihologice ale copilului, inclusiv nevoia copilului de stabilitate, având în vedere vârsta și etapa de dezvoltare a minorului;
- b) identitatea culturală, lingvistică, religioasă și spirituală a copilului;
- c) opiniile și preferințele copilului în măsura în care acestea pot fi verificate în mod rezonabil;
- d) natura, forța și stabilitatea relației dintre copil și fiecare dintre părinții săi;
- e) natura, forța și stabilitatea relației dintre copil și fiecare frate/soră, bunic și orice altă persoană semnificativă în viața copilului, față de care copilul a dezvoltat legături de atașament;
- f) capacitatea fiecărei persoane, pentru care decizia instanței s-ar putea aplica, de a îngriji copilul și de a răspunde nevoilor acestuia;
- g) capacitatea fiecărei persoane, cu privire la care decizia instanței s-ar putea aplica, de a comunica și coopera în chestiunile care privesc copilul;
- h) istoricul îngrijirii copilului; orice plan propus pentru îngrijirea și creșterea copilului.

Aceste criterii au fost enunțate chiar de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului în lucrarea "Rolul judecătorilor și procurorilor în protecția și promovarea drepturilor copilului".

Este adevărat că procesul adopției este unul îndelungat și foarte greoi, acest lucru fiind însă perfect justificat prin prisma principiului interesului superior al minorului.

Rolul procedurilor/etapelor instituite prin lege în vederea încuviințării adopției unui copil este acela de a da posibilitatea unor specialiști (asistenți sociali, psihologi, etc.) să evalueze compatibilitatea dintre copil și adoptatori, să poată selecta astfel persoanele cu cel mai mare potențial de a fi un bun părinte pentru un anumit copil,

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

surprinzând în mod temeinic starea de fapt și analizând cu maximă atenție relația dintre minor și viitorii săi părinți adoptatori.

Este greu de crezut că, în cauză angajații D.G.A.S.P.C. Mehedinți implicați în analiza compatibilității copilului Sorina Lucan cu potențialii adoptatori au capacitatea profesională de a evalua/stabili care este interesul superior al copilului.

După analiza înscrisurilor depuse la dosarul cauzei de către această instituție (note de informare, rapoarte de compatibilitate) singura certitudine este aceea că evaluatorii nu au nici măcar minime cunoștințe de limba română.

Dincolo de calitatea limbii scrise utilizate (greșelile de ortografie, punctuație, gramaticale, de lexic, semantică, etc.) și inconsecvența logică, conținutul acestor documente este pur și simplu ilar.

Înscrisurile intitulate „raport de compatibilitate” tratează într-un mod extrem de superficial puținele aspecte legate de compatibilitatea dintre copilul Sorina Lucan și potențialii adoptatori, dar acordă o atenție deosebită și descriu în amănunt conflictul dintre asistentul maternal profesionist și reprezentanții D.G.A.S.P.C. Mehedinți.

În fapt, în cele 30 de zile pe care familia adoptatoare are obligația să le petreacă în țară potrivit legii, întâlnirile dintre asistentul maternal profesionist, copilul Sorina Lucan, funcționarii responsabili din cadrul autorității competente și familia adoptatoare au avut o durată totală de 47 de ore, aspect care rezultă din Raportul de potrivire dintre copil și adoptator/familia adoptatoare nr.30112 din 13 august 2018.

Ca urmare a analizei amănunțite a “rapoartelor de compatibilitate” depuse la dosarul cauzei se poate afirma cu certitudine că, **din aceste 47 de ore, minora nu a petrecut, singură, în compania familiei adoptatoare, mai mult de 7 ore, timp total insuficient pentru a se putea stabili o eventuală compatibilitate între aceștia.**

Din lectura acestor rapoarte rezultă indubitabil că personalul D.G.A.S.P.C. Mehedinți nu a reușit să gestioneze situația niciun moment, din contră, atitudinea acestora a fost cea care a dus la agravarea stării conflictuale dintre asistentul maternal și responsabilul/managerul de caz/psiholog.

În încercarea disperată de a-și acoperi flagrantele nelegalități, incompetența și superficialitatea cu care au tratat cazul acestui copil, au întocmit raportul final, în care recomandă încuviințarea adopției exclusiv în considerarea faptului că adoptatorii ar avea calitățile necesare pentru a fi părinți.

Însă așa cum am precizat însă în preambulul prezentei cereri și așa cum recomandă Parlamentul European, prin Rezoluția din 2 februarie 2017, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.C 252 din 18 iulie 2018, cu referire la aspectele transfrontaliere ale adopțiilor, **scopul adopției nu este acela de a da**

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

adulților dreptul de avea un copil, ci acela de a oferi copilului un mediu stabil, în care să crească și să se dezvolte în mod armonios simțindu-se iubit și protejat.

În cauză, raportul final de compatibilitate recomandă instanței să nu țină cont de opinia minorei, apreciind că aceasta nu are maturitatea necesară exprimării unui punct de vedere, fiind influențată de familia asistentului maternal profesionist.

Or, potrivit Raportului de psihodiagnostic și evaluare clinică și psihoeducațională nr.96/2018 întocmit de psihologul Radu Claudiu Vereș, la solicitarea D.G.A.S.P.C. Mehedintzi, raport ce a stat la baza luării în evidență Registrului National pentru Adopții a minorei, **dezvoltarea mecanismelor psihice și de adaptare este normal în raport cu vârsta cronologică, iar nivelul inteligenței se plasează în limitele normale conform vârstei cronologice. Dezvoltarea mecanismelor psihice și de personalitate este normală în raport cu vârsta cronologică.**

De asemenea, pe parcursul evaluării, **copilul a avut un comportament natural, dezinvolt, fără inhibiții comportamentale sau afective.**

Psihologul evaluator apreciază, totodată, că **minora prezintă un potențial major de creștere în sfera intelectuală prin servicii educaționale corespunzătoare.**

Pentru aceste motive, opinia minorei, consemnată în procesul-verbal întocmit cu ocazia audierii la instanța de fond, poate și trebuie să fie luată în seamă la soluționarea cererii, cu atât mai mult cu cât legăturile sale de afecțiune nu sunt legate numai de familia asistentului maternal profesionist, dar și de cealaltă minoră pe care o consideră ca fiind sora sa.

Mediul în care minora a crescut și s-a dezvoltat timp de aproape 7 ani, începând cu vârsta de 1 an și 2 luni, creează certitudinea că aceasta vede în familia Șărămăt familia sa naturală.

În acest context, este evident că opinia minorei reprezintă propria sa percepție a realității, neputând fi influențată de persoanele cu care locuiește.

De altfel, în cauza Jucius și Juciuviene împotriva Lituaniei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a condamnat statul lituanian pentru eșecul instanțelor de judecată de a ține cont de o opinie clar exprimată de minoră în condițiile în care personalitatea, motivele și dorințele copilului au o importanță crucială în luarea deciziei¹.

¹ În cauză, două minore, sub vârsta de 7 ani, și-au pierdut părinții într-un accident de mașină. Instanța trebuia să decidă dacă custodia celor două orfane trebuia acordată bunicilor. O mătușă și soțul acesteia își doreau, de asemenea, custodia copiilor.

Într-o prima fază, instanța a acordat custodia fetei celei mai mici – la vremea respectivă în vârstă de doi ani – bunicilor. Instanța a acordat custodia fetei celei mari – în vârstă de șase ani, matusii și unchiului. Bunicii au făcut apel. Curtea de apel nu a programat niciun fel de audieri. Fata cea mare, la momentul respectiv în vârstă de șapte ani, nu a făcut un secret din dorința ei de a locui cu mătușă și unchiul. Curtea de Apel era conștientă de această dorință puternică,

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Față de cele ce preced, solicităm:

- **încuviințarea cererii de revizuire și schimbarea în tot a deciziei atacate, în sensul respingerii apelurilor ca nefondate.**

În baza art. 411 alin.(1) pct.2 teza finală din Codul de procedură civilă, solicităm judecarea cauzei în lipsă.

PROCUROR GENERAL

Dimitrie-Bogdan LICI

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL CRAIOVA

dar a ignorat-o, acordându-le custodia bunicii. Curtea de Apel a remarcat că fata, chiar dacă era foarte clară în exprimarea dorințelor sale, era « foarte tânără ». De asemenea ea a « revelat o instabilitate emoțională atunci când a fost chestionată de oficialii instanței » Curtea Europeană a susținut că eșecul curții de apel de a audia minorul a violat Articolul 8 al Convenției Europene. Curtea a considerat că audierea copilului, a mătușii și a unchiului era indispensabilă în vederea luării unei decizii privind viitorul minorei. Aceasta era o decizie care schimba circumstanțele de fapt și, în cazul dat, caracterul copilului, motivele și dorințele sale jucau un rol central.